

Exèquies profanes

Salvat en l'anterior article el respecte, l'admiració i la cordial simpatia que ens desvetllà la persona i l'obra — almenys en la part més característica, la que ens és coneguda — de l'Ignasi Iglésias, que al cel sia, digníssim dels homenatges de tot un poble, al qual li és estat atorgat representar per la mestria en l'art escènic, digníssim especialment de les nostres pregàries perquè Déu aculli en sa misericòrdia l'ànima de qui voltat d'un ambient esquerrà i avançat, va conservar ultra sentiments exquisits i recetes (1), una honradesa i una contenció d'encuny cristià; salvada la participació que sincerament hem tingut en el dol públic, creiem també necessari fer constar amb quin disgust hem vist els excessos amb què gent descarrilada i sectària han enterbolit l'homenatge donant-li unes significacions impossibles de compartir i lloar, que són en definitiva un afront per al poble i una burla al difunt.

Certament que no tota l'esquerra catalana ha ofert l'espectacle d'aquests desbordaments, però els sectors en els quals s'han produït tenen, per dissort, influència popular. Semblen i tot voler presentar-se com l'expressió del poble autèntic, i Déu nos en guard que així fos. S'ha volgut fer de l'Ignasi Iglésias un ídol, no en el sentit figurat en què es pren aquest terme en el corrent llenguatge, sinó en el seu sentit estricte i directe: un objecte d'idolatria. Concretament s'ha volgut deïficar i cristificar l'autor d'*Els vells* i *Les garses*, i donar al tribut popular d'emoció sincera i profunda, un aire d'amargor ultrancera i desesperada, de veritable funeral laic i ateaista.

El dissabte, 13, apareixia pels quioscos endolada la cèlebre *Campana de Gràcia*, degana de l'anticlericalisme català. Al costat de l'efígie de l'eminent dramàtic i poeta, aquells homes que no creuen en Déu ni en Crist i que s'han especialitzat a combatre'l tota la seva per a dissort d'ells llarga vida, posaven aquestes paraules: "En veure'l mort, algú digué: —Sembla un Crist. — I ho era. *Era un Crist* que en vida predicà l'amor, la llibertat, la bondat, la justícia; *un Crist que tot just mort, acaba de ressuscitar* en l'ànima cordial i eternida de tot un poble."

Més avall, no s'acontenten de la cristificació, i solemnement, el deïfiquen: "*Era com un Déu. Com un Déu creador de bondat i de bellesa, que estimava els infants, etc.*"

A dins, un tal Salvador Perarnau, dedicant a l'*últim Crist* tot un poema (altrament, coix a bastança) retreu a honor del difunt, *les espines, els claus, la creu, la Santa Faç*, els atributs i records de la passió de Jesús. "Era l'*últim Crist* morent — que ha dat la seva sang noble — regalada lentament — per redimir el cor del poble" (2).

Camarades — caldria dir —, si compreneu vosaltres que Crist és l'arquetipus de bondat i de dolcesa, la sublimació de l'amor en l'expressió més insuperable del sacrifici, per què no el seguïu? Si per a retre homenatge al vostre amic termes més exaltats no trobeu sinó l'igualar-lo amb Crist, comparar-lo, identificar-lo amb Crist, per què no sou cristians vosaltres? Per què no creieu ni estimeu l'Església de Crist, per Crist fundada, que té per objecte ensenyar la seva doctrina i portar a Crist mateix les ànimes per tal que en l'hora de la mort sigui Crist

mateix en persona qui les aculli i amb ell estiguin tota l'eternitat?

L'*Esquella* del divendres últim (19 octubre) prosseguia aquest temerari indiscret homenatge. Al davant, la mascareta del cadàver, treta per l'escultor Marés. "Heus aquí la faç — deia a sota — d'aquest *sant laic* que fou l'Iglésias, venerat per tots." A la darrera plana, els qui han esmerçat LI anys i 2.574 números especialitzant-se en el descrèdit del culte catòlic i en tota mena de sàtira escèptica contra la veneració a les relíquies, posen la fotografia d'un treball escultòric que representa *la mà de l'Iglésias*. "Aquesta és la mà gloriosa d'Ignasi Iglésias, la mà que escriví *Els vells*, la mà que besà el poble, la mà que creà el bé i la bellesa al seu entorn."

A dins ocupa les planes centrals un gran dibuix de l'Opisso on reuneix i enquadra diverses escenes de l'enterrament. "El dolor del poble per la mort d'Ignasi Iglésias." Res més dolorós que la visió d'aquest dolor tal com l'ha grafiat l'artista, que sens dubte en participa, i confirma l'expressió "sembla una cosa russa" que un escriptor esquerrà digué en contemplar el caràcter que anava prenent l'emoció de la multitud a Sant Andreu. Tothom plora, la gentada pel mig de la qual s'obren pas els obrers que, voltats d'uns altres amb atxes de vent, avancen duent a pes de braços el mort cobert de flors; tothom plora pels balcons endolats. Però quina expressió més estranya que té aquest plorar i sanglotar de la gent dibuixada per l'Opisso! Es un dolor convulsiu, malaltís, tèrbol, ben bé *rus*. Tothom plora, pel carrer, pels balcons, dins de la cambra mortuòria. Els qui no ploren contreen amb tristor desesperada la fesomia. Tothom plora. *Ningú no resa*.

Dolor estèril, dolor ben bé laic, dolor perdut sense profit. Dolor sense esperança. A *La Nau*, Enric Lluelles diu que en passar el seu cadàver, el poble, "insuflat que estava per la seva bonesa, mormolava: *Pare nostre que estau en lo cel!*..." Però en tal forma això està dit, que no sembla sinó que l'oració no era per l'Iglésias, sinó a l'Iglésias.

El número de *L'Esquella* és ple per dins d'aquesta mateixa confusió irreverent, fent servir el vocabulari religiós i els termes i les coses religioses per a aquestes exèquies profanes. Es compara el comiat de la multitud amb el silenci del dijous i divendres sant (p. 684). Més enllà hom voldria "que la gorja avara del nínxol esdevingui Portal de Betlem" (685). "A unes dones que ploraven", les compara un altre amb les Filles de Jerusalem, citant i tot a Sant Lluç, 38. "*Era un Crist*", s'hi torna a dir. "Penseu que no és mort, *penseu que ha ressuscitat en el cor vostre*." I a les "dones que us agenollàveu com al pas d'un sant", "ploràveu — els diu — la mort d'Ignasi Iglésias que era el *Fill* de la ciutat, i n'era el *Pare* i n'era l'*Esperit*." I per l'estil, molta més collita.

A l'últim número de *L'Opinió*, l'Emili Granier-Barrera proferia, després de l'últim esguard a l'Ignasi Iglésias, un crit d'una immensa desolació tràgica: "Voldríem creure en Déu!". "Voldríem creure en Déu per retrobar-te un dia, en esperança, almenys...". Ai, Emili Granier, no és pas traduint Marx i Engels, com trobareu, vós i el poble, el caní de la fe i de l'esperança en Déu!

Voldríem creure en Déu! Aquesta exclamació desesperada és la síntesi de l'homenatge profà de l'esquerra catalana i d'una part del poble nostre. Dóna un sentit general a l'expressió de la gent desorientada i desorbitada que davant la mort cerquen i no troben, pressenten l'Èternitat i refusen trobar-ne la porta, rebutgen Crist i senten que els manca.

Ben cert que no cal carregar en el compte de l'Ignasi Iglésias aquests excessos i profanacions de molts dels seus amics i partidaris. Però serveixi aquesta constatació per a puntualitzar l'adhesió nostra al dol general i patriòtic, que no pot servir en cap manera per a compartir idolatries. Devotament preguem a Déu pel perdó definitiu del gran poeta, i sincerament esperem veure'l al cel un dia. Però, essent ell homenatjat com a poeta dels humils, certament molts i molts humils entraran al cel primer que ell.

Compareu l'homenatge popular a l'Iglésias amb

l'homenatge popular a En Gaudí. El poble tenia, en passar el venerat cadàver de l'arquitecte, els ulls al cel i al cor les oracions, i el mort i els vius estaven units d'una manera positiva, no podent la mullena del plorar apagar la gran roentor viva i plàcida de l'Esperança joiosa, l'Esperança erística.

R. RUCABADO

(1) Cal reportar a l'aor de l'Iglésias la puritat dominant en la seva poesia. Domènec Guansé reconeix que "no és pas un cantor de Venus; no acarona l'etern femení amb els seus versos" (al número de *L'Esquella* avall citat).

(2) Nota humorística d'aquest mateix número és un dibuix representant l'arribada de "L'Iglésias a la glòria". "Si Virgili acompanyà Dant, bé pot acompanyar el nostre Ignasi Iglésias!". Els homes de *La Campana* tenen la literatura tan rovellada com la doctrina. Virgili, en la ficció dantesca, va ésser el guia del Dant per l'Infern i pel Purgatori, però no pas per les regions del Paradís, on ell, gentil, no podia entrar, i en les quals va ésser Beatriu la seva acompanyant.

Del món del treball

Als Estats Units es generalitza un fenomen econòmic curiós i simpàtic: l'esdeveniment de l'obrerisme capitalista.

Casos esporàdics d'aquest fenomen sovint s'han vist arreu, però a l'Amèrica del Nord es compten per milers els obrers que posseeixen un bon capital i com a capitalistes actuen, demés d'operaris, en les empreses on treballen, i en moltes altres empreses.

Els que pensaven que els obrers, una volta relativament rics, deixarien les eines de llur ofici per a lliurar-se a una vida platxerosa i infecunda, han tingut un desencant força agradable.

Però, no obstant, hom es pregunta un xic esverat qui carregarà amb les feines feixugues i fastigoses (mineria, clavegueres, etc., etc.), quan la classe obrera hagi assolit un nivell econòmic que li permeti prescindir-ne?

Es dirà que mai no faltaran infeliços que ocupin el lloc abandonat pels altres en les entranyes de la terra i en el subsòl de les ciutats. Mes això, encara que una solució del conflicte, és una fugida de la qüestió.

Hi ha forces i directrius superiors en el món del treball, com en tots els mons, per a resoldre aquests conflictes.

La gran vaga australiana, que tanta sang i tantíssims milions ha costat, pot donar-se per acabada segons les últimes noves. El laude arbitral, temeràriament refusat pels obrers extremistes que els elements soviètics aconseguiren fer-se seus, ha quedat en peu.

És llàstima haver de parlar de vencedors i vençuts en un plet tan desastrós com aquest del qual les dues parts surten arruïnades, però cal recollir la lliçó i brindar-la a tots els nuclis obrers en què siguin possibles tals conflictes. Els temps del triomf segur

i esclatant de les violències en el món del treball, passa de moda. Són molts els conflictes que ara es conjuren i es resolen amistosament, i si no fos la immensa màquina que és la Rússia dels Soviets per a produir topades entre obrers i patrons, i sostenir-les i enverinar-les, la situació fóra molt diferent.

La major part de les vagues pendents estan ara en curs d'arranjament. La de Lodz ja pot donar-se per finida. La de Dunkerque, també.

En canvi n'ha esclatat una de forta a Marsella que ha immobilitzat de moment aquell gran port. Es compten per molts milers els viatgers parats allí a conseqüència d'aquesta vaga, els quals demanen auxili al govern francès perquè puguin continuar el viatge.

A Estambul es declararen en vaga els tramviàries per qüestió de sou. L'Empresa els intimà l'obediència.

A Buenos Aires, la Federació d'Obrers Marítims, influïda pels elements comunistes que ara priven allí, ordenà l'atur en sec a tots els seus afiliats.

A Bombay (Índia anglesa) la vaga de les filatures s'ha arranjat posant-se d'acord patrons i obrers, que és el millor mitjà. Amb un esperit comprensiu i ben disposat ja no s'ha d'arribar a la vaga. Ha durat sis mesos.

A Lille, davant l'audàcia dels elements comunistes, que volien convertir un atur poc important en una vaga general, s'entrevistaren les parts interessades i arribaren a un acord. El govern francès afluïxa encara massa la corda als delegats dels Soviets.

La vaga d'Anvers, per ara, sols afecta els empleats del combustible líquid.

A la Xina els funcionaris de Correus comencen a assajar l'ofici de vaguistes. Allí els comunistes operen lliurement.

Aquest número ha passat per la censura governativa